

COVID-19 και επιληψία

Για τα άτομα με επιληψία, με τα μέχρι σήμερα δεδομένα από όλες τις διαθέσιμες πηγές, έχουν προκύψει τα ακόλουθα:

1. Όσοι έχουν επιληψία χωρίς άλλα ιατρικά προβλήματα **δεν** έχουν περισσότερες πιθανότητες να αρρωστήσουν από COVID-19 ούτε αν τυχόν αρρωστήσουν έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να έχουν σοβαρή νόσο με επιπλοκές. Εξαιρέση ενδεχομένως αποτελούν τα άτομα με συνοδά νοσήματα (π.χ. σακχαρώδης διαβήτης, πνευμονοπάθειες), με συμπτώματα άλλης αιτιολογίας (π.χ. δυσκαταποσία), με αυτοανοσία (π.χ. αυτοάνοσες εγκεφαλίτιδες και επιληψίες) και συγκεκριμένη φαρμακευτική αγωγή (στεροειδή, ACTH, everolimus, ανοσολογικές θεραπείες).
2. Σε περίπτωση λοίμωξης με COVID-19 **δεν** υπάρχει αυξημένος κίνδυνος επιδείνωσης των κρίσεων σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη λοίμωξη, πάντα με πυρετό. Εξαιρέση ενδεχομένως αποτελούν τα άτομα με μεγαλύτερη ευαισθησία στον πυρετό (π.χ. σύνδρομο Dravet), για τα οποία συστήνονται ειδικές προφυλάξεις και περιορισμοί.
3. Υπάρχει πολύ περιορισμένη αλληλεπίδραση των αντιεπιληπτικών φαρμάκων (και κυρίως των παλαιότερων) με τα φάρμακα που δοκιμάζονται για την λοίμωξη με COVID-19.
4. Συνεχίζει έως σήμερα να υπάρχει επάρκεια των αντιεπιληπτικών φαρμάκων στην αγορά.
5. Οι επιληπτικές κρίσεις δεν θεωρούνται έως σήμερα σύμπτωμα της λοίμωξης με COVID-19.

Συνιστάται ψυχραιμία (το stress είναι γνωστός παράγοντας που μπορεί να επιδεινώσει τις κρίσεις), καλή συμμόρφωση στις οδηγίες του θεράποντος ιατρού όσον αφορά στη λήψη της αγωγής και στον τρόπο ζωής αλλά και στις γενικές οδηγίες του ΕΟΔΥ που αφορούν στο κοινό. Σε κάθε περίπτωση επιδείνωσης συνιστάται επικοινωνία με τον θεράποντα ιατρό.

Πηγές πληροφόρησης:

6. <https://www.epilepsy.com/article/2020/3/concerns-about-covid-19-coronavirus-and-epilepsy>
7. <https://www.epilepsysociety.org.uk/epilepsy-and-coronavirus-covid-19-faqs#.Xn3ytC-w3fZ>
8. <https://www.dravet.org.uk/news/coronavirus-advice/>
9. https://www.ilae.org/files/dmfile/Antiepileptic-drugs-interactions_in_COVID-19.pdf

Διονύσης Πανδής & Ανδρέας Κυρώζης,
Τμήμα Επιληψίας & ΗΕΓραφίας,
Α' Νευρολογική Κλινική ΕΚΠΑ, Αιγινήτειο Νοσοκομείο